

Talousvaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen esityksen johdosta laeiksi kansanterveyslain 19 ja 27 §:n, kunnallisista yleissairaaloista annetun lain sekä lasten päivähoidosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta.

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 15 päivänä huhtikuuta 1980 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 21 laeiksi kansanterveyslain 19 ja 27 §:n, kunnallisista yleissairaaloista annetun lain sekä lasten päivähoidosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta. Asian johdosta on eduskunnan päätöksen mukaisesti pyydetty sosiaalivaliokunnan lausunto (n:o 2), joka on tämän mietinnön liitteenä.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Markus Onnela ja hallitusneuvos Risto Jaakkola sosiaali- ja terveysministeriöstä, ylilääkäri Arto Niemi ja ylilääkäri Risto Lappi lääkintöhallituksesta, ylitarkastaja Outi Laukkanen sosiaalivaltuutuksesta, apulaisosastopäällikkö Heikki Tähtinen Sairaalaaliitosta, apulaisosastopäällikkö Torsten Widén Suomen Kaupunkiliitosta, toimistopäällikkö Aulis Vintturi Suomen Kunnallisliitosta ja varatuomari Erik Nylund Finlands svenska kommunförbundet. Käsitellyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esitykseen sisältyvissä lakiehdotuksissa ehdotetaan kansanterveyslain ja kunnallisista yleissairaaloista annetun lain mukaisen toimintasuunnitelman sekä lasten päivähoitolain mukaisen päivähoitosuunnitelman vahvistamismenettelyn yksinkertaistamista siten, että vahvistus suoritettaisiin vain ensimmäisen vuoden osalta.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1980.

saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotusten hyväksymisen kannalle. Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että lääninhallitukset eivät palauttaisi toiminta- ja päivähoitosuunnitelmia epätarkoituksenmukaisuuden vuoksi muuta kuin erittäin perustelluissa tapauksissa, jotta kunnallisen itsehallinnon asemaa ei heikennettäisi. Valiokunnan näkemyksen mukaan ennen suunnitelmien valmistumista on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi etukäteen neuvotella lääninhallitusten ja kuntien kesken. Valtioneuvoston tulisi omalta osaltaan kehittää suunnitelmien hyväksymismenettelyä, ettei esimerkiksi päätösten viipyminen aiheuta tarpeetonta haittaa kunnille. Kunnallisen hankesuunnittelun kannalta on tärkeää valtakunnallisten suunnitelmien sitovuus myös 2—5 vuosien osalta. Lainmuutoksista mahdollisesti aiheutuvien ongelmien poistaminen ja suunnittelujärjestelmän kehittäminen muutoinkin olisi toteutettava sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua sekä valtionosuutta koskevan lain säädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Edellä olevan perusteella talousvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Helminen, varapuheenjohtaja Mattila, jäsenet Hyryn kangas,

A. Jokinen, P. Jokinen, Juvela, Järvilehto, Kuuskoski-Vikatmaa, Myyryläinen, Rajantie, Renlund, Säilynoja ja Tennilä.

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä,
6 päivänä toukokuuta 1980.
Lausunto n:o 2.

Talousvaliokunnalle.

Talousvaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti 18 päivänä huhtikuuta 1980 päivätyllä kirjeellään pyytänyt sosiaalivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 21 laeiksi kansanterveyslain 19 ja 27 §:n, kunnallisista yleissairaaloista annetun lain sekä lasten päivähoidosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta. Asian johdosta ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Markus Onnela sosiaali- ja terveysministeriöstä, ylitarkastaja Outi Laukkanen sosiaalihallituksesta, apulaiskaupunginjohtaja Antti Moisio Espoon kaupungista, sosiaalijohtaja Yrjö Virolainen Kankaanpään kaupungista, sosiaalisihteri Leila Laitinen Pyhtään kunnasta, suunnittelusihteri Seppo Ylimannila Vaasan kaupungista ja osastopäällikkö Esa Ellala Hämeen lääninhallituksesta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Sosiaalivaliokunnassa asiaa on tarkasteltu lähinnä valiokunnan toimialaan kuuluvan lasten päivähöitölainsäädännön näkökulmasta. Saadun selvityksen mukaan lasten päivähoidon suunnitelmia vahvistettaessa on päivähöitölain sanamuotoa tulkittu väljästi niin, että käytäntö on ollut käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen mukainen. Suunnitelmat on kunnissa laadittu viittä kalenterivuotta varten, mutta sosiaalihallitus on suorittanut vahvistamisen siten, että vain ensimmäisen kalenterivuoden resurssit on otettu huomioon. Tältä osin sosiaalihallituksen tulkinta

on poikennut esimerkiksi lääkintöhallituksen omaksumasta käytännöstä. Lainmuutosten jälkeen suunnitelmien vahvistaminen on siirtynyt lääninhallitusten tehtäväksi. Lääninhallituksissa on käsitelty yksi suunnittelukierros, mikä koski suunnitelmakautta 1980—1984. Tällöin noudatettiin sosiaalihallituksen tulkintaa ensimmäisen vuoden resurssien vahvistamisesta.

Valiokunnan mielestä lakiehdotukset ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia, minkä vuoksi valiokunta on asettunut niiden hyväksymisen kannalle. Vaikka esimerkiksi lasten päivähöitölain osalta lainmuutosehdotus merkitsee nykyisen käytännön vahvistamista, jättää se toisaalta eräitä ongelmia. Tämä koskee muun muassa valtakunnallisten suunnitelmien sitovuutta 2—5 vuosien osalta, esimerkiksi kunnallisen hankesuunnittelun kannalta. Kuntien mahdollisuudet vaikuttaa suunnitelmien sisältöön on turvattava. Valiokunnan mielestä lainmuutosten tulisi kaikilta osin lisäksi niveltä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua sekä valtionosuutta koskevan lainsäädännön kokonaisuusdistukseen.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen esittää lausuntonaan,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin otamalla huomioon valiokunnan esittämät näkökohdat.

Sosiaalivaliokunnan puolesta:

Matti Puhakka

Jouko Skinnari